

[หน้า 47]

การนำเสนอ การเปิดเผยข้อมูล และลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน พรรคการเมืองตามมาตรฐานการบัญชี และแม่บทการบัญชี

ชำนาญ โพธิ์สุวรรณ

มนวิกา ผดุงสิทธิ์

งบการเงินถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานทางการเงิน ซึ่งแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ผู้มีหน้าที่จัดทำงบการเงินควรจัดทำงบการเงินให้ถูกต้องตามที่ควร พรรคการเมืองเป็นองค์กรหนึ่งที่มีหน้าที่ต้องจัดทำงบการเงินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ซึ่งในการจัดทำและนำเสนอของงบการเงินพรรคการเมืองนั้น ไม่มีข้อกำหนดชัดเจนว่าให้ใช้มาตรฐานการบัญชีไทยซึ่งออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี แต่ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 56 ว่าต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี ซึ่งในรายงานการสอบบัญชีจะต้องระบุไว้อย่างชัดเจนในการให้ความเชื่อมั่นในการวัดความเห็น “ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป”

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการนำเสนอและการเปิดเผยข้อมูลของงบการเงินพรรคการเมืองตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2550) เรื่องการนำเสนอของงบการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบระหว่างงบการเงินของพรรคการเมืองกับงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

เอ็ม เอ ไอ ว่ามีการนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญหรือไม่ รวมถึงลักษณะเชิงคุณภาพที่เหมาะสมตามแม่บทการบัญชี และการสุ่มเลือกงบการเงินพรรคการเมืองฉบับหนึ่งมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อวิเคราะห์ในรายละเอียด

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างพรรคการเมืองส่วนใหญ่มีสภาพคล่องต่ำมาก มีจำนวนรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละปีที่ทำการศึกษา ต้องพึ่งพารายได้หลักจากเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง งบการเงินพรรคการเมืองส่วนใหญ่มีการนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี ผลการศึกษาเปรียบเทียบกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่างบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีการนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีทุกประเด็นที่ตรวจสอบ ซึ่งอาจเกิดจากกฎระเบียบและความเข้มงวดของหน่วยงานกำกับดูแล

ผลการศึกษาลักษณะเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยงบการเงินพรรคการเมืองมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและยาวนาน ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการยุบพรรคทั้งในงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งอาจตีความได้ว่าทั้งผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและผู้สอบบัญชีอาจละเลยการพิจารณาถึงข้อสมมติในการจัดทำงบการเงินที่ถูกต้อง

คำสำคัญ: พรรคการเมือง, งบการเงิน, ลักษณะเชิงคุณภาพ

Financial statement is an integral part of financial reporting, which provide an overview of a business financial position, performance, and cash flows. Persons having the duty to keep accounts are responsible for the preparation of reasonably accurate financial statements. Political party is also an organization responsible for the preparation of financial statement, complying with the Organic Act on the Political Parties, B.E.2550. There are no established sections in the Act requiring conformity with Thai Accounting Standards (TAS) issued by the Federation of Accounting Professions. However, it clearly establishes in Section 56 that the financial statements must be audited and certified by an authorized auditor. The auditor's report must state in the opinion paragraph that the financial statements presented are free of material misstatements and are in accordance with GAAP.

The purpose of this study is to investigate the presentation and disclosure of financial statements prepared in accordance with TAS No.35 (revised 2007) Presentation of Financial Statements in related parties and to compare between financial statements of political parties and those of MAI listed companies to see whether there are materially differences in financial statement presentation and disclosure. The study also includes appropriate accounting quality characteristics based on accounting framework. A financial statement of one political

party is selected to investigate the quality characteristics in detail.

The study shows evidences that most political parties in the sample face low liquidity and have lower revenues than expenditure in each year of study. Most of them relied on revolving fund from the fund for Development of Political Parties in the Office of the Election Commission. Most financial statements are presented and disclosed information not in compliance with accounting standard. The comparison test reveals that all sampled financial statements of MAI's listed companies are presented and disclosed information in accordance with accounting standard. This may due to the fact that MAI's listed companies are faced with strict regulation of monitoring authority.

A detailed investigation of quality characteristics discloses that the process to make financial statements of political parties publicly available is long and complicated. Both the financial statements and the auditors' reports studied did not disclose information regarding dissolving political parties. This may be implied that persons having the duty to keep accounts and auditors are negligent in considering proper accounting assumptions.

Key Words: Political Party, Financial Statements, Quality Characteristics